

قدری که یافته ایم!



حجت الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

سفره ماه مبارک رمضان برای آن پهن شده است که ما انرژی یک سال حرکت در مسیر خوبی ها را از این سفره بگیریم. خداوند تعالی صریح بیان کرده که ماه مبارک رمضان، نفس گرفتن است، نفس گرفتن برای یک سال دودیدن، دودیدن در طریق عشق، با همه سختی هایش، آنجا که در آیات قرآنی فرمود: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ»، «ای کسانی که ایمان آورده اید، روزه بر شما مقرر شده است، همان گونه که بر کسانی که پیش از شما بودند، مقرر شده بود. باشد که پرهیزکاری کنید.» (سوره بقره: آیه ۱۸۳). در این آیه که به آیه وجوب روزه معروف است، تصریح می شود که ماه مبارک رمضان دور خیزی برای یک سال حرکت کردن در طریق تقواست. خوب است در روزهای پایانی این ماه زیبا دوباره این آیه را مرور کنیم تا قدر آنچه را در این ماه به دست آورده ایم، بیشتر بدانیم. ماه مبارک رمضان می خواهد ما را سوار بر نفسمان کند تا بر نفس هایمان امیر باشیم، نه اسیر. برای بسیاری از افراد این ماجرا برعکس است. زیرا طبق خواسته دین، حکم فرما بر اعضا و جوارح ما باید قوه عاقله و عقلانیت باشد، نه هوا و هوس. امیرالمؤمنین علیه السلام در حکمت ۲۱۱ نهج البلاغه می فرمایند: «کم من غفل أسير تحت هوى أمير»، «چه بسا خردی که در مشط هوس اسیر گشته است»، اصلی ترین گنجی که ما در ماه مبارک رمضان به دست آورده ایم، همین رهاشدن از بند اسارت نفس و قدرت گرفتن در طریق عقلانیت و نه، گفتن به بدی هاست. این همان تقواست که در آیه معروف وجوب روزه بدان اشاره شده بود.

شب های قدر در ماه مبارک رمضان می تواند برایمان آغاز شب های قدر دیگری در طول سال باشد. آری، این اتصال و قدر یافتن و نزول بهترین مصلحت ها در ماه مبارک رمضان تمام نمی شود، که هر سجاده ای که هنگام نماز پهن می شود، می خواهد درهای آسمان را به روی ما باز کند! فرمود تقدیرات بد شما به علت گناهان شماست. بیایید در چشمه نماز روزی پنج بار شست وشو کنید تا تقدیرات شما عوض شود و نعمت ها به نعمت ها بدل گردد و دعاها ی سد شده و حبس شده به آسمان اجابت برسند. حضرت فاطمه علیها السلام فرمودند: «مَنْ أَسْعَدَ إِلَى اللَّهِ خَالِصَ عِبَادَةٍ، أَهْبَطَ اللَّهُ عَرْوَجَ لَهُ أَفْضَلَ مَضْلَحَتِهِ»، «هر شخصی عبادات و کارهایش را خالصانه برای خدا انجام دهد، خداوند بهترین مصلحت ها و برکاتش را برای او تقدیر می کند.» (تنبيه الخواطر: ص ۱۰۸) این یعنی وقت هر نماز، شب قدری است که می تواند بهترین مصلحت ها را بر ایمان به ایمان بیاورد و حالا که در ماه خدا انگیزه های معنوی مان تقویت شده است، از خداوند بزرگ می خواهیم که توفیق بهترین استفاده از فرصت های معنوی پیش رو را به ما عنایت بفرماید.

بردارو

بخوان

ماه های خودسازی رجب، شعبان و رمضان

در باره ماه های مهم تقویم شیعه، آثار و سخنان بسیاری نوشته شده است. با خواندن این آثار می توانیم از فرصت هایی که پیش پیمان قرار دارند، نهایت استفاده را در راستای خودسازی و استغفار به کار ببریم. کتاب «ماه های خودسازی: رجب، شعبان و رمضان»، را علی بن حسین بن بابویه تألیف و تقریر کرده و حسن نجف لو ترجمه آن را برعهده داشته است. نویسنده در این اثر به بررسی امتیازها و فضایل ماه های رجب، شعبان و رمضان و اعمال این سه ماه پرداخته و مجموعه

اعمال مستحب ماه های رجب، شعبان و رمضان را که ثواب های فراوانی برای آن ها در روایات آمده، ذکر کرده است. نویسنده در کتاب «ماه های خودسازی: رجب، شعبان و رمضان، روزه گرفتن، حج به جا آوردن، عبادت، استغفار، نماز خواندن، قربانی کردن، قرائت قرآن، شب زنده داری و تهجد، صدقه دادن و ذکر را از جمله اعمال مهم این سه ماه دانسته و ثواب ها و آثار عبادات و طاعات در این ماه ها را با نقل روایاتی از معصومان^(ع)، بیان کرده است. انتشارات مهر امیرالمؤمنین^(ع) این کتاب را در ۱۲۷ صفحه چاپ و منتشر کرده است.

بپرس

و بدان

حکم شیردهی و روزه داری

من به لطف خداوند متعال دارای فرزندی هستم که شیرخوار است. در صورت روزه گرفتن، شیرم خشک خواهد شد. با توجه به اینکه بنیه ضعیفی دارم و کودکم هر ۱۰ دقیقه شیر می خواهد، چه وظیفه ای دارم؟

● آیتا... العظمی خامنه ای

اگر به دلیل کم یا خشک شدن شیرتان بر اثر روزه، خوف ضرر بر طفل خود داشته باشید، روزه تان را افطار کنید، ولی برای هر روزی باید یک مد طعام به فقیر بدهید و قضای روزه را هم بعدا به جا آورید.

● آیتا... العظمی سیستانی

زنی که بچه شیر می دهد و شیرش کم است، چه مادر بچه یا دایه او باشد، اگر روزه برای خودش یا بچه ای که شیر می دهد ضرر دارد، روزه بر او واجب نیست و باید برای هر روز یک مد طعام (۷۵۰ گرم نان یا ماکارونی یا آرد) به فقیر بدهد و روزه هایی را که نگرفته است، باید قضا کند. ولی بنا بر احتیاط واجب، این حکم اختصاص به موردی دارد که شیردادن بچه منحصر به همین راه باشد، اما اگر راه دیگری برای شیردادن بچه باشد (مثلا اینکه بتواند از شیر خشک استفاده کند) بنا بر احتیاط واجب باید روزه بگیرد.

● آیتا... العظمی مکارم شیرازی

زنانی که بچه شیر می دهند (خواه مادر بچه، خواه دایه) اگر روزه گرفتن باعث کمی شیر آن ها و ناراحتی بچه شود، روزه بر آن ها واجب نیست. ولی برای هر روز، کفاره (یک مد طعام) واجب است و بعدا نیز باید روزه را قضا کنند، اما اگر روزه برای خودشان ضرر داشته باشد، کفاره لازم نیست، ولی بعدا روزه هایی را که نگرفته اند، باید قضا کنند.



۳شنبه
۲۳ مرداد ۱۴۰۲
۲۷ مرداد ۱۴۴۲
شماره ۳۲۰

۱۴



فضیلت و اعمال شب های آخر ماه رمضان

بدرقه یک رفیق خوب

حمیده خلیل زاده! بهترین کلمات در زمان وداع با ماه رمضان، از آن امام سجاد^(ع) است، آنجا که در دعای ۴۵ صحیفه فرمودند: «ماه رمضان در میان ما اقامت داشت و همراه خود رحمت آورد. رفیق بسیار خوبی برای ما بود و ما در صحبت و همراهی با او به فضایل و نعمت های بسیاری رسیدیم. دوستی بود که به همراهش رحمت و برکت و مغفرت آورد.» سپس فرمودند: «این ماه پس از آنکه پایانش فرا رسید، از ما مفارقت و هجرت کرد و ما راتنها گذاشت. ما هم اکنون با ماه خدا وداع می کنیم؛ وداع با دوست عزیزی که مفارقتش برای ما توان فرساست. آن فردی که اهل معنا بود، خیرش در این ماه بیشتر شد و آن شخصی که گرفتار گناه بود، از گناهش کاسته شد.» وداع با ماه رمضان عملی است که انجامش در سیره رسول اکرم^(ص) آمده است. به گفته کارشناسان دینی، این وداع به منظور پاسداشت این ماه و شکر نعمت های آن و طلب بخشش از پروردگار در آخرین دقایق این ماه عظیم است. به این منظور، اعمالی در سیره ائمه^(ع) و همچنین کتاب های دعا برای ماه رمضان آمده است که در ادامه با هم مرور می کنیم.

پاسداشت نعمت های ماه رمضان

که بارها و بارها بر ماه رمضان درود می فرستد: السلام عليك. اینجا سلام به معنای بدرد و به معنای خداحافظی کردن با ماه رمضان عزیز و با این روزها و شب های نورانی است. خداحافظی با این قطعه بهشتی از زمان عمر ما و از طول دوران سال، یعنی ماه رمضان است. عزیزان من! این ذخیره تقوا را که در ماه رمضان به دست آوردیم... باید حفظ کنیم. این محصول بسیار ارزشمندی است.» (۱۳۸۳/۰۸/۲۴)

وداع با ماه رمضان هرگز به معنای وداع با ویژگی های ارزشمند این ماه نیست. بنابراین، اگر صفات پسندیده ای مانند پهن کردن سفره اطعام، حضور در محافل دینی، قرائت قرآن، شب زنده داری و پرهیز از محرمات را حفظ کنیم، می توانیم همواره و تا رمضان بعد، از پیامدهای معنوی آن بهره ببریم. رهبر معظم انقلاب درباره وداع با ماه مبارک رمضان می فرمایند: «امام سجاد علیه السلام در دعای وداع ماه رمضان، آن چنان از فراق این ماه می نالد

اعمال شب آخر ماه رمضان

در روایت دیگری از جابر بن عبدا... انصاری، این دعا از پیامبر اکرم^(ص) نقل شده است. در جمعه آخر ماه رمضان به محضر رسول اکرم^(ص)، ایشان به من فرمود: این روز، جمعه آخر ماه رمضان است. با آن وداع کن و بگو: «اللَّهُمَّ لَا تُجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ صَيَابِنَا»، «خدایا آن را آخرین دیدار ما از روزه مان در ماه رمضان قرار مده.» رسول اکرم صلی... علیه و آله در ادامه فرمود: «هرکس در این روز این دعا را بخواند، به یکی از دوزنیگویی دست یابد؛ یا آنکه ماه رمضان آینده را درک می کند یا به آموزش و رحمت بی انتهای خداوند می رسد.»

۸. خواندن ۱۰ رکعت نماز

از رسول اکرم صلی... علیه و آله روایت شده است که هرکس در شب آخر ماه رمضان ۱۰ رکعت نماز بگزارد و در هر رکعت یک مرتبه سوره «حمد»، و ۱۰ مرتبه سوره «توحید»، را بخواند و در رکوع و سجود ۱۰ مرتبه بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ» وبعد از هر دو رکعت، تشهد بخواند و سلام دهد و هنگامی که ۱۰ رکعت به پایان رسید، هزار مرتبه بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ» وبعد از استغفار سر به سجده بگذارد و بگوید: «يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ، يَا رَحْمَنُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ...» [۶۷]، «ای زنده، ای پاینده، ای صاحب جلالت و بزرگواری، ای بخشاینده دنیا و آخرت...»

آن حضرت در ادامه فرمود: «هرکس چنین کند، سوگند به حق آن کس که مرا به نبوت مبعوث کرد، جبرئیل مرا خبر داد از اسرافیل و اسرافیل از پروردگار خود، که هنوز این شخص سر از سجده برداشته است که خداوند او را بیامرزد و ماه رمضان را از او قبول فرماید و از گناهانش بگذرد.»

۹. دعای ختم قرآن در روز آخر ماه رمضان

با توجه به اینکه در روز آخر ماه رمضان، بیشتر مردم قرآن را ختم می کنند، مناسب است که پس از ختم قرآن، دعای چهل و دوم «صحیفه سجادیه»، را بخوانیم. همچنین می توانند این دعای مختصر را که از امیر مؤمنان^(ع) نقل شده است، بخوانند: «اللَّهُمَّ اشْرَحْ بِالْقُرْآنِ صَدْرِي...» «خدایا سینه ام را به وسیله قرآن بگشا...»